

Gezonde leefomgeving

Actualisering omgevingsvisie, peiling Nijmeegs
stadspanel

November 2023

Opgesteld door: K.W. Pruijsen, Bureau Strategie en Onderzoek, gemeente Nijmegen

Samenvatting

Een belangrijk uitgangspunt in het gemeentelijk beleid is het bevorderen van de gezondheid in brede zin binnen onze stad. Het stadsbestuur wil graag weten wat burgers daarbij belangrijk vinden in relatie tot de stedelijke ontwikkeling van Nijmegen. Informatie hierover draagt bij aan de actualisering van de Nijmeegse omgevingsvisie.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden benaderden we in oktober 2023 het Nijmeegs stadspanel. De bijdragen van ruim 1.200 panelleden, goed gespreid over de stad, leveren inhoudelijk waardevolle resultaten op.

Wat verstaan Nijmegenaren onder een gezonde leefomgeving?

Het burgerperspectief en de bijbehorende scope laten zich als volgt samenvatten. Uitgangspunten die door een zeer groot deel van het panel (70-90%) zijn benoemd:

- Ruimte voor parken, bomen, planten en dieren;
- Schone lucht;
- Ruimte voor bewegen en spelen;
- Ruimte voor voetgangers en fietsers;
- Schone straten en pleinen;
- Een gevoel van veiligheid in buurt en stad;
- Een rustige, geluidsarme omgeving.

Andere aspecten, door zo'n 50 á 60% van het panel aangemerkt:

- Gezonde en duurzame woningen;
- Beschikbaarheid van openbaar vervoer;
- Voorzieningen als zorg en winkels;
- Plekken die voor iedereen (fysiek) toegankelijk zijn;
- Voorbereiden op extremer weer;
- Ruimte om te ontmoeten.

Welke aspecten verdienen meer aandacht in stad en buurt?

Op stedelijke schaal is vooral extra aandacht gevraagd voor (top 5):

1. Schone lucht;
2. Het voorbereiden op extremer weer;
3. Ruimte voor parken, bomen, planten en dieren;
4. Het niet tekort doen van de toekomst van mens en dier;
5. Ruimte voor voetgangers en fietsers.

Prioriteiten in stedelijke ontwikkeling voor de eigen woonbuurt zijn vooral:

1. Een leefbare buurt;
2. Rustige, geluidsarme omgeving;
3. Schone straten en pleinen;
4. Gevoel van veiligheid in buurt en stad;
5. Voorzieningen als zorg en winkels.

Welke inrichtingsaspecten helpen om gezonder te leven?

Door het grootste deel van het stadspanel zijn groenvoorzieningen en het veiligheidsgevoel als belangrijke inrichtingselementen benoemd:

- Meer plekken met groen (71%);
- Een gevoel van veiligheid in buurt en stad (61%).

Ook door grote groepen (rond de 50%) als helpend bij de eigen gezondheid beoordeeld zijn:

- Schone straten en pleinen;
- Meer mogelijkheden om te wandelen en te fietsen;
- Geventileerde en energiezuinige woningen;
- Een plek voor afkoeling in mijn buurt (in warme perioden).

Draagvlak beleidskeuzes, suggesties en ideeën

Voor interventies rond gezond eten in de nabijheid van scholen, de verkeersinrichting, extra groenvoorzieningen en rookvrije openbare ruimtes lijkt veel draagvlak te zijn. Ook de keuze om wijken met de grootste gezondheidsproblemen prioriteit te geven qua leefomgeving krijgt van een groot deel van het panel steun (67%). Naar verhouding weinig steun is er voor het gebruiken van de beschikbare ruimte in de stad voor woningen (24% eens, 38% oneens).

Tenslotte zijn opmerkingen en suggesties rondom het onderwerp gezonde leefomgeving meegegeven, samenvattend:

- Luchtkwaliteit verbeteren door houtstook en benzinebrommers/snorfietsen in te perken;
- Lawaaioverlast in brede zin tegengaan: vooral in relatie tot verkeerslawai, motorfietsen in de stad en horecaoverlast;
- Meer en betere handhaving van bestaande regels rondom geluid, afval-aanbieden, overlast, rookvrije plekken en bedrijven;
- Belang van een groene woonomgeving, tegengaan van verdichting ten koste van groen, versterken van grotere groene structuren door de stad;
- Verminderen van impact geparkeerde auto's, wel met kanttekeningen in relatie tot ouderen en zieken.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	4
Achtergronden onderzoek	5
1. Gezonde leefomgeving?	6
2. Prioriteiten in stad en buurt	8
3. Stadsinrichting en gezondheid	10
4. Beleidskeuzes, suggesties en ideeën	12
Bijlage A: Aanvullend genoemde onderdelen gezonde leefomgeving	17
Bijlage B: Aanvullend genoemde uitgangspunten stadsinrichting	21
Bijlage C: Achtergrondkenmerken respondenten	27

Achtergronden onderzoek

In het gemeentelijk onderzoeksprogramma 2023 zijn meningspeilingen over de ruimtelijke ontwikkeling van Nijmegen opgenomen. Deze dragen bij aan de actualisering van de Nijmeegse omgevingsvisie en het voorbereiden van zogenaamde stadsgesprekken. Na een verkennende peiling in de zomer van 2023 is nu een vervolgmeting rond het thema ‘gezonde leefomgeving’ aan de orde.

Doel onderzoek en probleemstelling

Een gezonde stedelijke ontwikkeling gaat niet zozeer over de persoonlijke situatie of leefstijl van mensen maar om de invloed van omgeving waarin men leeft. Denk bijvoorbeeld aan groen en water, mogelijkheden om te bewegen of mensen te ontmoeten, de luchtkwaliteit, geluidshinder of hitte. Centraal staat hoe Nijmegenaren hier naar kijken, wat men belangrijk vindt bij een gezonde leefomgeving. Kan de inrichting van de stad helpen de eigen gezondheid positief te beïnvloeden? Dit is bedoeld om bij te dragen aan de verkennende fase van de actualisering van de Nijmeegse Omgevingsvisie die dit jaar is gestart.

Onderzoeksvragen:

1. *Wat verstaan Nijmegenaren onder een gezonde leefomgeving: wat is het burgerperspectief en de bijbehorende scope?*
2. *Wat zijn in de ogen van burgers belangrijke onderdelen van een gezonde stad en buurt, die de komende jaren meer aandacht moeten krijgen?*
3. *Welke aspecten die te maken hebben met de inrichting van Nijmegen helpen om gezonder te kunnen leven?*

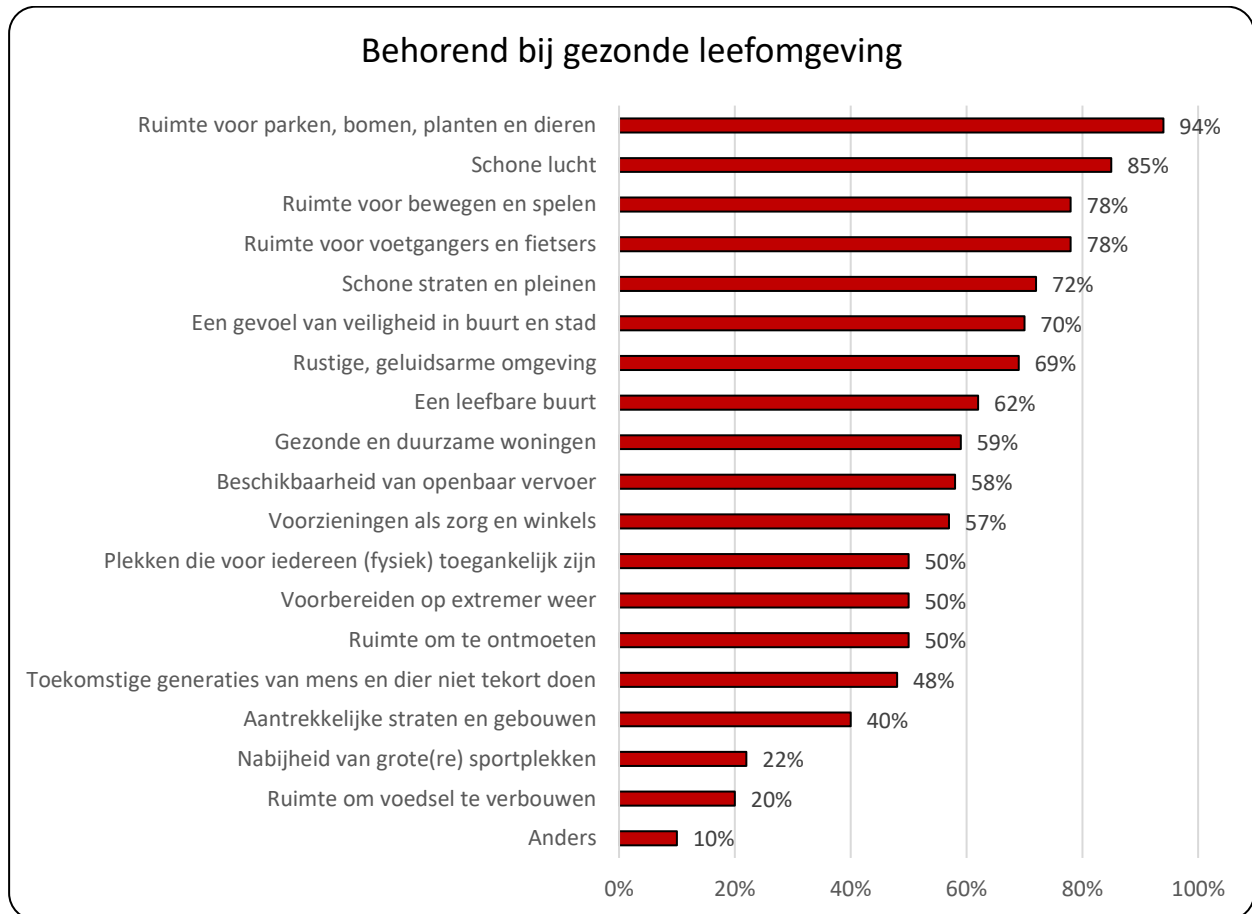
Onderzoeksopzet en respons

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden legden we 3.785 stadspanelleden een online-vragenlijst voor. Ons stadspanel levert geen volledig representatief beeld op voor de Nijmeegse bevolking, maar geeft wel inhoudelijk waardevolle resultaten en een goede spreiding over de stad. Met 32% netto respons droegen 1.211 deelnemers bij, voldoende om bruikbare uitspraken te kunnen doen. In *Bijlage C* zijn achtergrondkenmerken van de deelnemers vermeld: stadsdeel, leeftijd en dagelijkse bezigheid.

1. Gezonde leefomgeving?

Onder een gezonde leefomgeving kunnen we van alles verstaan. Wat hoort volgens panelleden bij een gezonde leefomgeving? We vormen een eerste beeld van het burgerperspectief en de scope die bij panelleden aanwezig is.

Figuur 1: % panelleden dat aspect bij gezonde leefomgeving vindt horen

Bron: peiling Nijmeegs stadspanel, oktober 2023

Uitgangspunten die door een zeer groot deel van het panel (70-90%) gerelateerd worden aan een gezonde leefomgeving zijn:

- Ruimte voor parken, bomen, planten en dieren;
- Schone lucht;
- Ruimte voor bewegen en spelen;
- Ruimte voor voetgangers en fietsers;
- Schone straten en pleinen;
- Een gevoel van veiligheid in buurt en stad;
- Een rustige, geluidsarme omgeving.

Een tweede groep grondbeginselen, die door zo'n 50 á 60% van het panel is aangemerkt:

- Gezonde en duurzame woningen;
- Beschikbaarheid van openbaar vervoer;
- Voorzieningen als zorg en winkels;

- Plekken die voor iedereen (fysiek) toegankelijk zijn;
- Voorbereiden op extremer weer;
- Ruimte om te ontmoeten.

Uitgangspunten die door een naar verhouding kleiner deel van het panel (ca. 20%) gerelateerd worden aan een gezonde leefomgeving zijn:

- Nabijheid van grote(re) sportplekken;
- Ruimte om voedsel te verbouwen.

Binnen de categorie anders (10%) zijn zeer diverse zaken genoemd. Wat vaker kwamen daarbij naar voren:

- Woonmogelijkheden voor ouderen: aanbod in relatie tot doorstroming, levensloopbestendige woningen;
- Terugdringen van verkeerslawaaï, waaronder motoren en brommers;
- Prettig samenleven in straat en buurt, gemeenschapsgevoel.

In *bijlage A* zijn alle aanvullend genoemde onderdelen van een gezonde leefomgeving vermeld.

Verschillen naar woonplek (stadsdeelverschillen)

In het algemeen zijn er geen duidelijke verschillen tussen de stadsdelen als het gaat om de scope en het perspectief op een gezonde leefomgeving. Uitzonderingen hierop zijn hierna benoemd in zes van de negen stadsdelen.

In *Nijmegen-Centrum* wonende panelleden rekenen ruimte voor bewegen en spelen (65%), voorzieningen als zorg en winkels (44%) en toekomstige generaties niet tekort doen (32%) minder vaak dan gemiddeld tot een gezonde leefomgeving.

In *Nijmegen-Oud-West* vindt een relatief groot deel van het panel dat ruimte om te ontmoeten (58%), ruimte om voedsel te verbouwen (30%), schone lucht (92%), gezonde en duurzame woningen (67%) en het niet tekort doen van toekomstige generaties (60%) tot de uitgangspunten behoren.

Binnen *Nijmegen-Nieuw-West* vindt een kleinere groep plekken die voor iedereen (fysiek) toegankelijk zijn tot een gezonde leefomgeving horen (39%).

In *Nijmegen-Zuid* zijn voorzieningen als zorg en winkels naar verhouding vaak genoemd (66%).

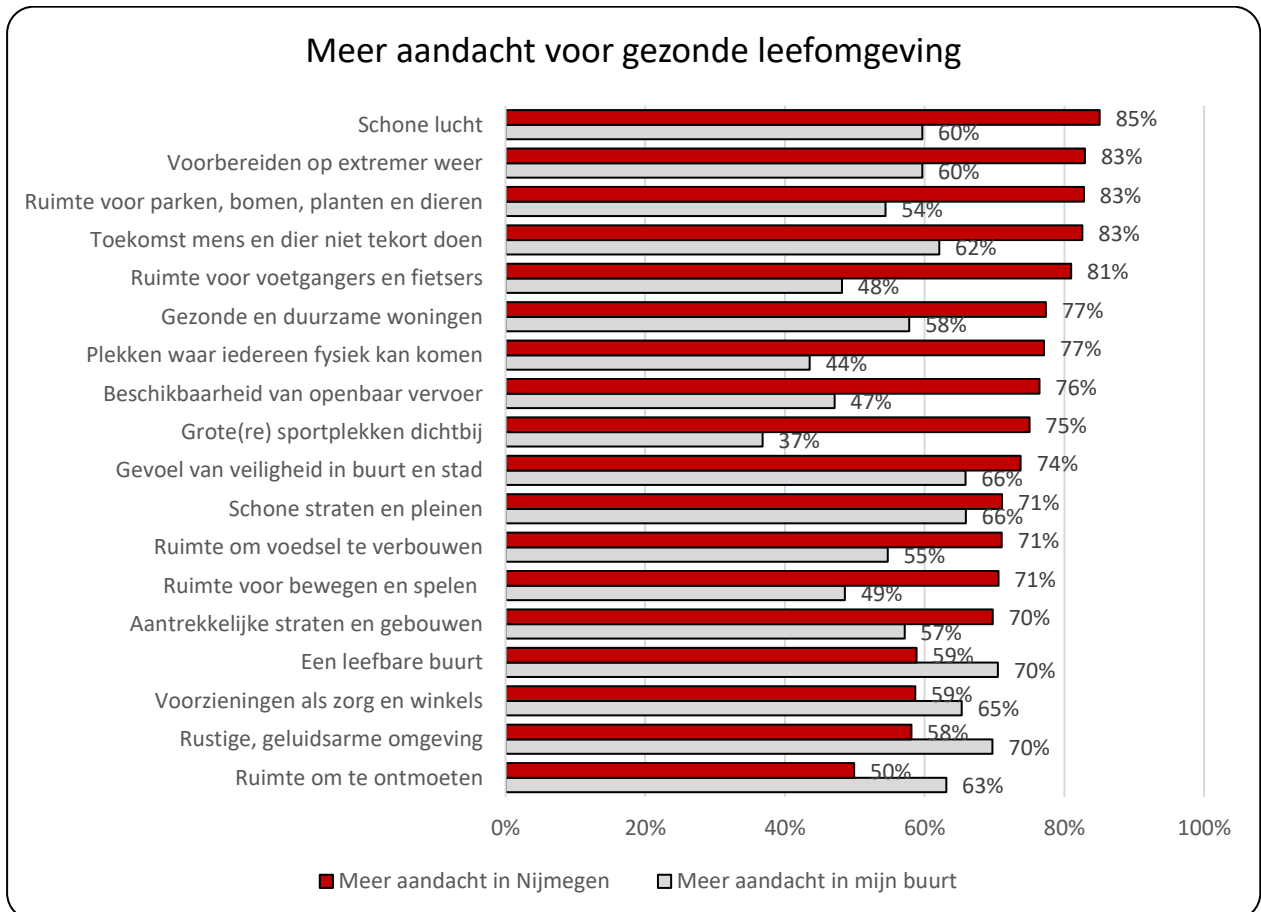
Panelleden uit *Lindenholt* benoemden aantrekkelijke straten en gebouwen minder vaak (33%).

In *Dukenburg* tenslotte rekende een naar verhouding grote groep voorzieningen als zorg en winkels tot een gezonde leefomgeving (66%).

2. Prioriteiten in stad en buurt

Wat zijn belangrijke onderdelen van een gezonde leefomgeving die de komende jaren meer aandacht moeten krijgen in Nijmegen? En hoe zit dat in eigen buurt of wijk?

Figuur 2: % panelleden dat onderdeel gezonde leefomgeving meer aandacht gunt in stad en eigen buurt

Bron: peiling Nijmeegs stadspanel, oktober 2023

Het panel vindt een zee breed scala aan onderwerpen belangrijk in relatie tot een gezonde leefomgeving in de stad Nijmegen. Bovenstaande figuur illustreert dat beeld.

Op stedelijke schaal is de top 5 (op basis van % genoemd door panelleden) als volgt:

1. Schone lucht;
2. Het voorbereiden op extremer weer;
3. Ruimte voor parken, bomen, planten en dieren;
4. Het niet tekort doen van de toekomst van mens en dier;
5. Ruimte voor voetgangers en fietsers.

Als het gaat om de eigen woonbuurt komen er ander prioriteiten bovendrijven:

1. Een leefbare buurt;
2. Rustige, geluidsarme omgeving
3. Schone straten en pleinen;
4. Gevoel van veiligheid in buurt en stad;
5. Voorzieningen als zorg en winkels.

Verschillen naar woonplek (stadsdeelverschillen)

Er zijn diverse verschillen zichtbaar tussen de stadsdelen als het gaat om prioritaire onderdelen van een gezonde leefomgeving in Nijmegen of in de eigen buurt of wijk. Bijzonderheden zijn hieronder aangegeven.

Nijmegen-Centrum

Meer aandacht in Nijmegen als stad: ruimte om voedsel te verbouwen (met 32% bovengemiddeld).

Meer aandacht in eigen buurt (allen bovengemiddeld): ruimte voor parken, bomen, planten en dieren (55%), schone straten en pleinen (66%), schone lucht (58%), rustige, geluidsarme omgeving (56%) en gevoel van veiligheid in buurt en stad (49%).

Nijmegen-Oud-West

Meer aandacht in Nijmegen (bovengemiddeld): ruimte om te ontmoeten (32%), ruimte voor voetgangers en fietsers (60%), voorbereiden op extremer weer (62%) en gezonde en duurzame woningen (55%).

Meer aandacht in eigen buurt (bovengemiddeld): ruimte voor parken, bomen, planten en dieren (62%), ruimte voor voetgangers en fietsers (40%), ruimte om voedsel te verbouwen (26%) en schone lucht (60%).

Nijmegen-Nieuw-West

Meer aandacht in eigen buurt (bovengemiddeld): schone lucht (66%) en een rustige, geluidsarme omgeving (51%).

Nijmegen-Midden

Meer aandacht in Nijmegen: ruimte voor bewegen en spelen (51%, bovengemiddeld).

Lindenholt

Meer aandacht in buurt (bovengemiddeld): beschikbaarheid van openbaar vervoer (42%), voorzieningen als zorg en winkels (45%) en een gevoel van veiligheid in buurt en stad (51%).

Dukenburg

Meer aandacht in eigen buurt: ruimte voor bewegen en spelen (33%, beneden gemiddelde), ruimte om te ontmoeten (54%, bovengemiddeld), beschikbaarheid van openbaar vervoer (36%, bovengemiddeld) voorzieningen als zorg en winkels (60%, bovengemiddeld) en aantrekkelijke straten en gebouwen (37%, bovengemiddeld).

Nijmegen-Noord

Meer aandacht in eigen buurt (allen bovengemiddeld): ruimte om te ontmoeten (46%), ruimte voor parken, bomen, planten en dieren (52%), ruimte voor voetgangers en fietsers (38%), beschikbaarheid van openbaar vervoer (38%), schone straten en pleinen (30%), voorzieningen als zorg en winkels (52%) en grote(re) sportplekken dichtbij (23%).

3. Stadsinrichting en gezondheid

Op de gezondheid van mensen zijn vele zaken van invloed. De inrichting van de stad hoort daar ook bij. Welke van de aspecten die te maken hebben met de inrichting van Nijmegen helpen panelleden om gezonder te leven?

Figuur 3: % panelleden dat inrichtingsaspect helpend vindt om gezonder te leven

Bron: peiling Nijmeegs stadspanel, oktober 2023

Door het grootste deel van het stadspanel zijn groenvoorzieningen en het veiligheidsgevoel als belangrijke inrichtingselementen benoemd:

- Meer plekken met groen (71%);
- Een gevoel van veiligheid in buurt en stad (61%).

Ook door grote groepen (rond de 50%) als helpend bij de eigen gezondheid beoordeeld zijn:

- Schone straten en pleinen;
- Meer mogelijkheden om te wandelen en te fietsen;
- Geventileerde en energiezuinige woningen;
- Een plek voor afkoeling in mijn buurt (in warme perioden).

Onder 'anders' (16%) zijn vooral genoemd:

- Inperken van verkeersstromen (geluid, stank en luchtkwaliteit);
- Vergroenen van privétuinen;
- Impact van vervuilende bedrijven verminderen;
- Geluid van airco's en warmtepompen tegengaan.

In *bijlage B* staat het volledige overzicht van aanvullend genoemde zaken die panelleden helpen gezonder te leven.

Verschillen naar woonplek (stadsdeelverschillen)

In het algemeen zijn er geen duidelijke verschillen tussen de resultaten uit onze negen stadsdelen als het gaat om stadsinrichting en gezondheid. Er zijn vier stadsdelen waar bepaalde aspecten vaker zijn genoemd.

Nijmegen-Centrum: meer rustige plekken in de buurt (48%), schone straten en pleinen (64%).

Nijmegen-Oud-West: meer mogelijkheden om te wandelen en te fietsen (62%), meer mogelijkheden om te ontmoeten (30%), meer plekken met groen (84%), een plek voor afkoeling in mijn buurt in warme perioden (55%), geventileerde en energiezuinige woningen (65%), een gevoel van veiligheid in buurt en stad (44%) en ruimte in mijn buurt of wijk om voedsel te verbouwen (24%).

Dukenburg: meer mogelijkheden om te ontmoeten (40%) en meer voorzieningen dichtbij huis (36%).

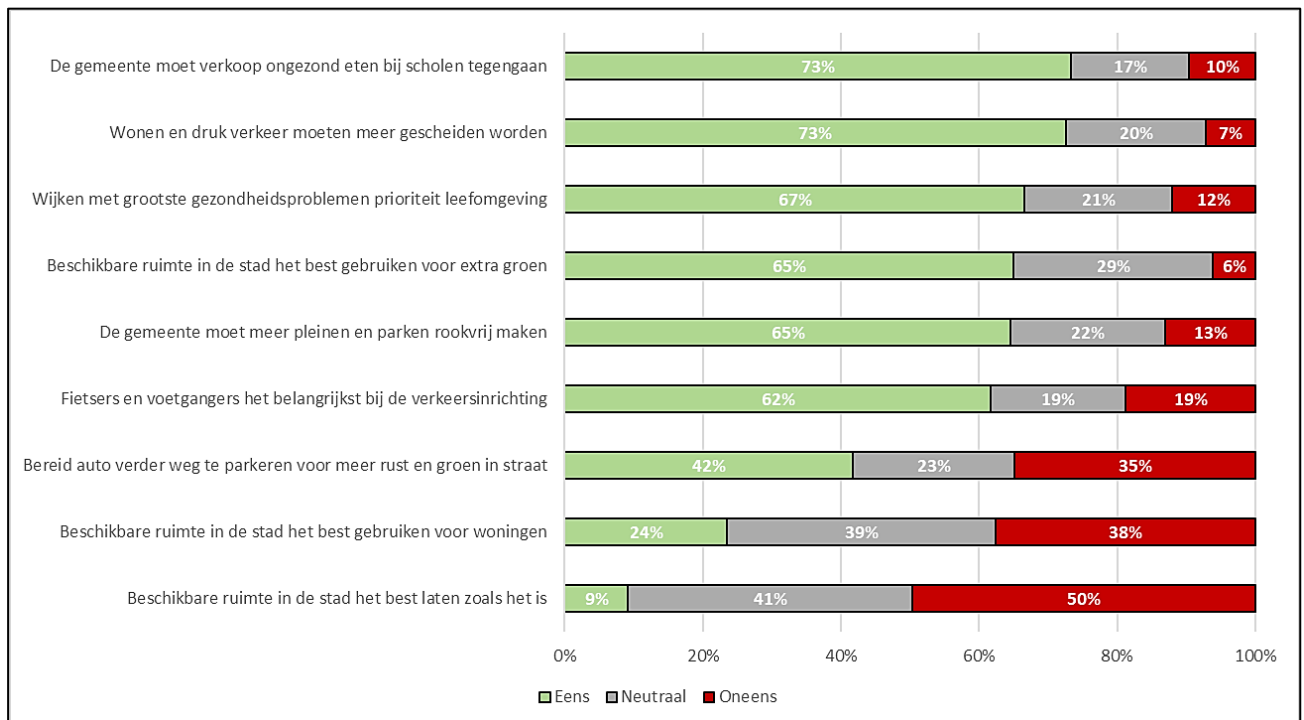
Nijmegen-Noord: grote(re) sportplekken nabij (12%) en meer voorzieningen dichtbij huis (38%).

4. Beleidskeuzes, suggesties en ideeën

Stellingen rond beleid

Om draagvlak voor bepaalde beleidskeuzes inzichtelijk te maken kreeg het stadspanel negen stellingen voorgelegd.

Figuur 4: % panelleden dat het eens of oneens is met stellingen

Bron: peiling Nijmeegs stadspanel, oktober 2023

Voor interventies rond gezond eten in de nabijheid van scholen, de verkeersinrichting, extra groenvoorzieningen en rookvrije openbare ruimtes lijkt veel draagvlak te zijn. Ook de keuze om wijken met de grootste gezondheidsproblemen prioriteit te geven qua leefomgeving krijgt van een groot deel van het panel steun (67%). Naar verhouding weinig steun is er voor het gebruiken van de beschikbare ruimte in de stad voor woningen (24% eens, 38% oneens).

Verschillen naar woonplek (stadsdeelverschillen)

In het algemeen zijn er geen duidelijke draagvlakverschillen tussen onze negen stadsdelen. Opvallend zijn wel:

- Het tegengaan van de verkoop van ongezond eten bij scholen door de gemeente krijgt wat minder steun in Dukenburg (16% oneens versus 10% gemiddeld).
- Het rookvrij maken van pleinen en parken krijgt wat minder steun in Lindenholt (18% oneens versus 13% gemiddeld).
- In Nijmegen Oost is 50% bereid de auto verder weg te parkeren voor meer rust en groen in de straat (panel als geheel 38%). In het Centrum (40% oneens) en in Lindenholt (49% oneens) is deze bereidheid juist onder gemiddeld.
- Beschikbare ruimte in de stad vooral gebruiken voor extra groen krijgt veel steun in Nijmegen-Oud-West (72%).

- Fietsers en voetgangers als het belangrijkste beschouwen bij de verkeersinrichting valt in de smaak bij 72% van de panelleden in Nijmegen-Midden. In Dukenburg is het aandeel dat dit niet ziet zitten met 28% naar verhouding hoog.

Suggesties en ideeën

Na het beantwoorden van diverse vragen kreeg het stadspanel de gelegenheid aanvullende opmerkingen en suggesties rondom het onderwerp gezonde leefomgeving mee te geven. Deze input is in zijn geheel in dit hoofdstuk opgenomen.

Er zijn samenvattend heel diverse suggesties en ideeën naar voren gebracht met de volgende strekking:

- Luchtkwaliteit verbeteren door houtstook en benzinebrommers/snorfietsen in te perken;
- Lawaai-overlast in brede zin tegengaan: vooral in relatie tot verkeerslawaaï, motorfietsen in de stad en horeca-overlast;
- Veel meer handhaving van bestaande regels rondom geluid, afval-aanbieden, overlast, rookvrije plekken en bedrijven;
- Belang van een groene woonomgeving, tegengaan van verdichting ten koste van groen, versterken van grotere groene structuren door de stad;
- Verminderen van impact geparkeerde auto's, overigens ook met kanttekeningen in relatie tot ouderen en zieken.

De suggesties en ideeën voor een gezonde leefomgeving vanuit het stadspanel:

Als ik nog 1 speerpunt voor mijn gevoel van een gezonde omgeving mag benadrukken: 'Ik ben bereid mijn auto verder weg te parkeren voor meer rust en groen in mijn straat.'

Auto verder weg parkeren is voor ouderen lastig

*behoud van groen in wijken is belangrijk dus grasvelden behouden en meer bomen planten
Ben heel erg voor om vuurkorven BBQ's op hout en kachels gestookt op hout te verbieden. Het geeft een ongezonde lucht.*

Blij dat er aan minder benzinebrommers wordt gewerkt, maar graag verbod op houtkachels. Schone lucht is zo belangrijk. Verbod op vuurwerk en herrie.

De openbare ruimte is te schaars en kostbaar om te verkwanselen aan parkeerplaatsen

De stad wordt langzaam volgebouwd. Misschien is het gewoon vol? Al het groen wordt weggehaald en er wordt niks voor teruggezet. Was er niet een belofte van de gemeente dat als er op plek x een boom wordt gekapt, dat er op plek y een boom terug komt? denk in godsnaam aan de planeet man

Dobbelman zeepfabriek weg uit een woonwijk is een goede zet van de gemeente.

Drugs probleem aanpakken en teveel horeca die overlast veroorzaakt door overmatig drank gebruik.

Echt iets doen aan de afvalverwerking binnen de wijken.

Een aantal aandachtsgebieden hangen met elkaar samen, zoals vervuiling, burenoverlast en opeenhoping nieuwe Nederlanders en mensen met een probleem, verslaving. Onduidelijk wat bedoeld wordt met leefbare wijk.

Enorme invloed van autoverkeer, pakketpost etc. wordt niet genoemd..?

Er wordt gevraagd naar mening over meer rookvrije pleinen, etc. Waarom niet vragen naar meer houtrookvrije omgeving? Zeer veel last van houtrook in eigen buurt, maar ook elders in de stad. Zorg nu 's voor schone lucht!

Graag meer aandacht voor geluid/milieu belasting van de snelweg rond Lindenholt/Dukenburg

Graag meer aandacht voor luchtvervuiling via houtstook!!, barbecues.

Graag zou ik meer handhaving zien in de openbare ruimten vuilnis dat zomaar overal gedropt wordt fietsen die overal langdurig rondslingeren, fietsers bijna altijd telefonerend, te weinig aandacht is er voor eigen leefomgeving in de openbare ruimte bij studenten ,jongeren en appartementenbewoners.

Hoop dat er meer groen in de nieuwe wijken komt. Groene zones die als een lint door Nijmegen meandert waar men kan wandelen evt. met hond. Succes grt.

Horeca, horecapubliek (op terrassen en van en naar de locatie), daarnaast evenementen zijn een zeer grote bron van geluidsoverlast. Daarna leggen de terrassen een te groot beslag op de openbare ruimte.

Ik ben chronisch ziek, daarom heb ik geantwoord dat ik de auto dicht bij huis wil hebben.

Ik ben mobiel genoeg om te fietsen naar een sportlocatie. Grote sportlocaties dichterbij als prioriteit vond ik daarom lastig te vergelijken met andere opties.

Ik denk dat we in elke wijk moeten zorgen voor meer groen aangezien dit hittestress tegengaat, voor een betere afwatering zorgt, positief werkt op de menselijke psyche en de biodiversiteit vergroot. Het levert dus voor zowel mens als dier enorm veel op. Op zowel de korte als de lange termijn.

Ik mis in Nijmegen het handhaven van overtredders van: de maximale snelheid, geluidsoverlast, luchtvervuiling!!

Ik vind dat de gemeente Nijmegen, v.w.b. de groene zone in het gebied tussen Nijmegen en Lent goed geluisterd heeft.

Ik vind dat er meer gedaan moet worden aan geluidsoverlast. Met name van motoren en quads.

Ik vind het aanbieden van plek waar mensen zelf voedsel kunnen verbouwen geen taak voor de gemeente.

Ik weet dat de Dar zijn best doet, maar wat een vervuiling in de stad. Ik mis dat mensen daarop aangesproken worden, vuilniszakken worden neer gepleurd, vervuiling in het Kelfkensbosch door onze jeugd, en niemand die daar op controleerde.

Ik zou graag veel meer rookvrije plekken zien, maar begrijp niet waarom dat niet wordt gehandhaafd; in het Radboud UMC waar ik werk staat nog steeds rokers buiten. Ik word uitgelachen als ik daar iets van zeg, maar het raakt me heel erg dat zelfs op déze plek het niet

mogelijk lijkt om sigarettenrook uit mijn eigen haar te houden. Kan de gemeente daar please iets aan doen?

In het algemeen een meer sociale visie met inbegrip van natuur, dier en mens. Economische activiteiten minder op de voorgrond in de omgevingsvisie.

In Nijmegen is de afgelopen decennia enorm volgebouwd, waardoor er weinig ruimte voor groen en rust overblijft voor de bewoners, vooral het station gedeelte is van rustig naar hectisch gegaan. Ik begrijp dat er woningnood is, maar je kan ook in andere wijken torenflats bouwen. Bovendien als er jaarlijks ongeveer 60.000 mensen in Nederland bijkomen, daar kan je niet tegenop bouwen.

Ja, het zou voor de gezonde leefbaarheid ook helpen als er meer gehandhaafd zou worden. Nu komt de tijd weer met vuurwerk afsteken. Dit is heel vervelend en zielig voor onze diertjes!

Laat bedrijven in woongebieden zich aan geluidsnormen voor het woongebied houden lucht kwaliteit naast de brug bij Hatert i.v.m. de volkstuinten veel fijnstof zeker op het fruit zeker na veel regen.

Luchtvervuiling is prio 1 voor gezondheid. Wat gebeurt er met handhaving?

Meer controle op voertuigen met enorm veel geluid. Stillere leefomgeving zou ik erg fijn vinden

Mijn vermoeden is dat woonwijken met de slechtste gezondheid meer een sociaal probleem is (verkeerd voedsel, weinig bewegen, ongezonde leefstijl) dan dat de oorzaak ligt bij de infrastructuur van de wijk zelf.

Mijn zoon heeft erg veel last van (vier!) hout stokende burens. Hij en zijn dochter krijgen het er benauwd van. Hij zou graag een verbod willen bij code rood en oranje.

Minder festivals in Nijmegen. Mijn oren gaan kapot

Mooi om te zien dat er geld wordt gereserveerd aan cultuur sport en leefbaarheid. Maar denk dat het belangrijk is om mensen te stimuleren om hun eigen verantwoordelijkheid te laten nemen. Toekijken is makkelijker dan ondernemen. Weet bijvoorbeeld wat er in je buurt moet gebeuren.

Naar de toekomst toe eens nadenken over verkeer in en om de wijk grootste. Ik woon lekker dicht bij het bos maar wel ingeklemd tussen drukken wegen. Ik ervaar stank en geluidsoverlast van het verkeer.

Nijmegen vind ik op veel plekken een vervuilde stad, denk aan zwerfafval, klassieke herenhuizen met afzichtelijke voortuinen (heel veel fietsen, afvalzakken, verwaarloosd meubilair etc.)

Om gezond te leven is niet alleen omgeving en de inrichting daarvan van belang. Mensen met veel gezondheidsproblemen hebben vaak een zwaar belast verleden. Zwaar inzetten op voorkomen van kind en jeugdtrauma door burgerinitiatieven - collectieven rondom aan te moedigen en ruimte voor te geven en mee samen te werken als gemeente is heel belangrijk, want it takes a village to raise a child, maar in een aantal wijken is er bar weinig sociale cohesie. Daarom is het van belang dat de fysieke infrastructuur zo is ingericht dat dit wel maximaal wordt gestimuleerd. De achterstandswijken als Hatert, Dukenburg en Lindenholt hebben dit meer nodig dan andere wijken. Dus hier zou integraal beleid sociale innovatie en fysieke innovatie iets kunnen betekenen. In de gemeente is dit echter los georganiseerd het sociale en het fysieke. Graag zou ik hierover worden gebeld door iemand van de gemeente...

Pak de hout kachel aan. 5 hoog in appartement met zuid/oosten wind is een verschikking.

Probeer eens in een rolstoel je door Nijmegen te verplaatsen: de stoelen staan vol met fietsen en (deel)scooters.

*Te weinig vragen over levensbestendig wonen gezien de toename van vergrijzing
Verbieden van houtkachels en vervuilende (m.n. tweetakt-) brommers lijken mij 'laaghangend fruit': gemakkelijk te realiseren zonder dat het de gemeente veel geld kost (bijv. een fatsoenlijke inruilregeling treffen voor de brommertjes)*

*Verkeer meer om de stad heen sturen en betere doorstroming en meer groen op om singel
voorstander van voedselbosjes maar dat kan alleen als de lucht, grond en water schoon
genoeg zijn in de stad*

*waarom denken we niet aan sport voorzieningen en scholing te laten samenwerken ook qua
ligging. dus een school met sportvelden ernaast.*

*We moeten met iedereen rekening houden voor een gezonde inrichting van de fysieke
leefomgeving. En als we allemaal een beetje rekening met elkaar houden, is de grootste winst
al behaald.*

Wordt er ook eens opgetreden tegen grote vervuilers als de asfaltcentrale?

Bijlage A: Aanvullend genoemde onderdelen gezonde leefomgeving

Onder een gezonde leefomgeving kunnen we van alles verstaan. Wat hoort volgens u bij een gezonde leefomgeving? Onder 'anders' zijn genoemd:

Meer mogelijkheid om openbaar groen te onderhouden door bewoners, niet alleen boomspiegels
Openbare sportplekken
Verbinding en respect voor elkaar
wijkcentra/buurtcentra
Meer 30km zones
Minder nachtelijk overlast van schreeuwende studenten.
vredig en harmonieus leven met elkaar
Voorzieningen voor oudere bewoners om te wonen, te leven en te functioneren. Aanwezigheid van medische voorzieningen.
honden- en kattenvrije zones inplannen!!!!
kleiner bouwen i.v.m. toename ouderen, studenten en alleenstaanden
gevarieerde samenstelling van inwoners: voldoende variatie in woningbouw
Meer hoogbouw dan blijft er meer over voor groen en recreatie
plek voor pubers
geen autoverkeer in centrumstraten: centrumgarages (binnen Waal en singels) uitsluitend voor autobezitters centrumbewoners: afwezigheid van grote laad- en lostrucks in centrum: kies voor kleinere bevoorrading-aanpak met elektrische vervoermiddelen: kies voor een transferium van groot naar klein
minder allochtonen
Handhaven op overlast veroorzakers.
Horeca
Een schonere omgeving die minder ingericht is op fossiel vervoer wordt steeds belangrijker. Economisch denken vervangen door welzijnsdenken.
Stookverbod, het grootste luchtkwaliteitsprobleem in Bottendaal is houtstook.
grote sportplekken en voedsel verbouwen belangrijk maar hoeft niet overal
Goede nachtrust moet mogelijk zijn (sluitingstijden natte horeca en minder evenementen)
Niet alleen letten op geluidsoverlast maar zeker ook lichtoverlast !
alles is van toepassing, nogal een open deur... De problemen zijn te herleiden door het veel te hoge aantal asielzoekers wat hier mag komen. Deze nemen, zonder een bijdrage te leveren, veel ruimte in, ook m.b.t. sociale voorzieningen.
Meer kleinschaliger gezondheidszorg huisarts/poli in de wijken waardoor deze makkelijker bereikbaar worden. Hierdoor worden mensen minder afhankelijk van (openbaar) vervoer.
veel groen
Levensbestendig wonen
Woningen voor ouderen en verpleeghuizen

openbare bedekte sportmogelijkheden met verschillende fitness apparaten, gratis en voor iedereen toegankelijk.
aanwezigheid van horeca en cultuur: de omgeving moet namelijk ook diverterend zijn
een buurt in balans, zowel qua financiën, gezondheid, ruimte, bevolkingssamenstelling, etc.
Het verbieden van geheel betegelde tuinen. Dat is vreselijk hier in Hatert.
Minder vrachtverkeer door de straten, geen vervuilende brommers meer.
Uitnodigend om buiten te komen (anders dan om huisdieren uit te laten)
Geen houtstook bv
Geen auto's en vrachtwagens
Buurtcentrum in buurtpark met buitenruimte. (Niet zoals wijkcentrum Daalsehof: dit is totaal niet uitnodigend)
Beschermen oude bomen, zijn erg beeldbepalend, geven veel schuilplaatsen aan vogels e.a. dieren. OV ook in dwarsverbindingen door de stad. Bredere snelfietspaden.
Groen betekent niet een boompje van 1 meter hoog met een diameter van 3 cm. Alle wetenschappelijke literatuur die de impact van groen op een individu omschrijft heeft het over volwassen bomen, struiken en de aanwezigheid van water. Nijmegen Noord is nu dus niet groen terwijl het wel zo aan de inwoners is verkocht.
Geen industrie
vruchten dragende heesters en bomen. tamme kastanje en walnotenbomen. waar de wijk gratis kan plukken/ rapen. bijdragend aan de volksgezondheid. gezindheid.
plek waar je ontspannen kunt wandelen zonder dat je loslopende honden tegenkomt.
alles wat met samenhang/contact/gezondheid te maken heeft!
Goede afvalverwerking. Afval wordt overal gedumpt. Voorstander voor gemeentelijke afvalheffing, afschaffing betalen bij de container of groene zakken. Afschaffing betalen DAR voor het ophalen van groot rest vuil.
Koele wijken met wateropslag en groen
Minder overlast gemotoriseerd verkeer
aandacht voor rook, co2, industrie uitstoot van wegen
Niet volbouwen (of hoogbouw)van alle open plekken.
Goede aanbinding met OV.
kortom GEWOON EEN FIJNE LEEF OMGEVING. Een voorbeeld voor verbetering is een mogelijkheid waardoor mensen beter met elkaar in contact kunnen komen. Bv een soort buurt animator die een buurtvereniging opzet en mogelijk maakt dat mensen samen kunnen komen. Goed voor ouderen en ook de jongeren.
laagdrempelige wijkloketten voor sociale advies en hulp
Tuinen van bewoners meenemen in het stimuleren van groen, steenbreek is te slap, verplichten om minstens de helft van je tuin onbestraat te houden.
Overlast dakloze en verwarde personen oplossen
geen industrie in woonwijken.
Een gemeenschapsgevoel
Een diverse inwonersopbouw
Bestaanszekerheid waarborgen, door bijvoorbeeld meer sociale huurwoningen te bouwen

kortom een leefbaar gebied, maar dat vraagt wel concrete keuzes
Een laagdrempelig aanspreekpunt wanneer het niet goed gaat in de buurt en er zo nodig wat aan kan doen, optreedt.
Goede bestrating en autoluw
Gezond leven is ook dat je met je auto makkelijk van A naar B kan en dat de overheid zich niet met je leven en je keuzes bemoeit. Laat ons vrij.
Verstandig plannen over groene zone
fijne burens, geen overlast van personen en voertuigen die te gast zijn in de buurt.
speeltuintjes laten bestaan. Kinderen in het midden van de wijk trekt de sociale structuur aan, parkjes trekken drugsdeals en andere ongewenste activiteiten aan.
Weinig of geen auto's goed openbaar vervoer
Geen drukke wegen zoals provinciale weg door buurten, geen vrachtverkeer door stad
Sportvelden en grote (kantoor)gebouwen zorgen voor veel overbodige lichtvervuiling, en sportvelden ook voor geluidsoverlast
Straatcriminaliteit aanpakken
Met openbare, actieve recreatie mogelijkheden mensen uitdagen meer te gaan sporten. Zie Valencia park midden in de stad. Op Veur Lent zou ook zo iets kunnen komen.
Meer gratis parkeerruimte, te krap bij alle nieuwbouw
Beperking overlast studenten. Beperk de uitbreiding van terrassen die ten koste gaan van openbare ruimte!
Doorstroomwoningen voor ouderen in iedere wijk
minder auto's in de wijk
Ruimte voor honden, uitlaatplaatsen
parkeerplaatsen voor eigen auto's en auto's van bezoek. Eigen oprit voor opladen elektrische auto door zonnepanelen
Goede straatverlichting en weg met die verschrikkelijke deelscooters en deelfietsen die overal de stoep blokkeren.
Zeer sterk terugdringen van ruimtegebruik voor de auto.
Vanwege overlast (buiten) sporten niet in woonwijken. Overlast kan zijn: harde muziek, sporters op straat, veel auto's in de wijk enz.
geen te kleine woonruimtes veroorzaakt depressies bij bewoners op lange termijn, zelf ervaren en nog steeds, geen menselijke bio industrie
Geef niet als een kip zonder kop absolute voorrang aan vervuilend vervoer. Alle mooie gemeentelijke plannen ten spijt staat dit haaks op een gezonde leefomgeving.
Optreden tegen overlast buitenlandse jongeren en zwerf immigranten
In het algemeen: de mens centraal stellen. Een gezonde leefomgeving is NIET: De binnenstad met een overdaad aan kledingwinkels, Centrum wordt in de toekomst hoofdzakelijk gebruikt voor sociale activiteiten omdat mensen meer online gaan kopen.
goed onderhoud van wegen en paden: geen kuilen en losse tegels
Minder horecazaken voor ongezond fastfood, minder coffeeshops, geen ongezond voedsel/drank in scholen en sportkantines. Geen dingen duurzaam noemen die dat niet zijn
En handhaven bij overtreden tegen luchtvervuiling

Minder maaien!
aandacht voor de bewoners
Door vergrijzing in de stad ruimte om samen te gaan wonen en elkaar te ontmoeten uitbreiden
gescheiden verkeersstromen. Daar is Nederland in het buitenland bekend om, maar we zijn het hier steeds meer aan het afschaffen.
Gezonde voorzieningen zoals supermarkten, groenteboeren en zorg (geen cafetaria's en fastfood ketens)
alleskomt in aanmerking voor een gezonde leefomgeving
Nijmegen moet met auto bereikbaar blijven de huidige maatregelen als versmallen van hoofd wegen is niet van deze tijd en toekomst bestendig
Een snel begin zou kunnen worden gemaakt door motoren en auto's met uitlaten dienst huis laten trillen te verbieden, bekeuren
Toezien op verrommeling van voortuinen woningen
Geen scooters, brommers, fietser, en geen geluid
Motorarme omgeving, rustig houden van parken en groene buffers (beperken van honden, poezen ((belasting weer invoeren)) en gemotoriseerd verkeer: weren op groene plekken
Hoe kan je anders dan dit bevestigen?
alles is van belang, maar begrijp dat er afwegingen gemaakt moeten worden die meerdere belangen dienen
wat minder Aso's op een kluitje de wijk in sturen ter "opvoeding" door de wijk, werkt werkelijk voor geen meter!
Je burens kennen. Elkaar helpen waar nodig.
alle factoren die hier genoemd worden vind ik belangrijk voor een gezonde leefomgeving
diversiteit in (sociale) koop- en huur woningen voor meerdere doelgroepen van jong tot oud
betaalbaar wonen
huizen voor ouderen, gezinnen en jongeren
veiligheid qua verkeer
Schoon (zwem)water, recreatiegebieden, wandelplekken, struinplekken
Rekening houden met elkaar (oude fatsoensnormen)
Al het bovenstaande voor een gezonde leefomgeving voor iedereen
ook grenzen durven stellen, goed toezicht houden en waar nodig straffen
Verbod op houtstook!
Duurzaam en circulair bouwen
Verkamering verhinderen
Avontuur, geen angsthaas zijn: hou op met ALLES op een bouwtekening en planning te gooien. Wees niet zo beperkt om te denken dat onbeperkte en onbestemde ruimtes fout zijn en bestemd moeten worden

Bijlage B: Aanvullend genoemde uitgangspunten stadsinrichting

Op uw gezondheid zijn veel dingen van invloed. De inrichting van de stad hoort daar ook bij. Welke van de volgende zaken die te maken hebben met de inrichting van Nijmegen helpen u om gezonder te leven? Onder 'anders' zijn genoemd:

Stookverbod voor schone lucht voor iedereen
Geen zwerfafval!
Betere luchtkwaliteit dus minder industrie
Meer honden-losloop gebieden.
Openbare buiten sport locaties
Lawaai beheersing verkeer, er wordt veel te hard door de wijken gereden
de bereikbaarheid voor ontmoeten en uitwaaien met scootmobiel bevorderen
Meer verzorgingshuizen in de stad i.p.v. aan de randen van de stad. B.v. in elke wijk. daardoor een generaties bestendige leefomgeving creërend.
honden- en kattenvrije parken
30km overall
Houtstook verbieden
Opgeruimde schone omgeving, minder vervallen lege gebouwen
Door de vragen realiseer ik met dat ik in een bevoorrechte wijk woon. Alleen meer winkels in de buurt is een wens die de leefbaarheid vergroot.
aanpak van de vervuilende boten op de waal
het lijkt mij dat voorzieningen als boven gesteld er wel zijn: voor het centrum moet er fietsparkeer plekken, ook en vooral voor stadbewoners (in de plaats van auto parkeerplekken: auto's naar de buitenranden)
Lucht kwaliteit
Minder luchtvervuiling door verkeer.
minder verkeer scheidingsweg + st Annastraat + minder vrachtwagens door de straat (die nemen nu een sluiproute, omdat de Heijendaalseweg te smal is geworden door de versmalling van de weg bij de basisschool van Brakkenstein
Meer nieuwbouw om bestaande wijken leefbaarder te houden.
Wij wonen bij de Goffert in nieuw huis, dus wij hebben het erg goed
Beter openbaar vervoer
Handhaving
minder auto's op de grotere wegen (Graafseweg)
schonere lucht
Veiliger kunnen fietsen en lopen (Geen fietspaden, te smalle fietspaden, overvolle fietspaden.
Maatregelen om (verkeers)geluiden een stuk verminderen. niet alleen rondom de Winkelsteegseweg en Dukenburgse brug. Ook rondom snelweg achter Dukenburg en Lindenholt
Geen geluidsoverlast, ook niet door evenementen

gezonder afhaal eten
Meer horeca in de buurt
Aanpakken van verkeersoverlast (lees geluid) IJpenbroekweg,
Meer ruimte voor ontwikkeling van creativiteit
meer stilte, uitfasering van voertuigen met fossiele motoren en veel meer straten/wijken waar gemotoriseerd verkeer geheel niet mag komen (uitgezonderd verhuizen en leveringen van grote apparaten dan)
Asfalt centrale verwijderen
Plekken met groen en schone lucht
aanwezigheid van horeca en cultuur in Dukenburg en de naoorlogse wijken (en dan niet snackbars, maar terrasjes en caf�tjes)
Verbetering luchtkwaliteit
Verbod op houtkachels
meer mogelijkheden om evt. auto te delen
een groene speelplek
Beter toezicht van ODRN op teveel studentenhuizen op een kluitje
Minder geluidsoverlast
Minder fijnstof en verkeerslawaaai
In mijn buurt ben ik erg tevreden
Schonere lucht
diversiteit van wonen, werken en recreëren. nu teveel van het een. diversiteit voor meer sociaal gedrag, acceptatie en inclusie
meer plekken met groen die verboden zijn voor honden.
Geen woningbouw , geen woontorens
rookvrij Nijmegen: vooral bij station en AH en bij bouwplekken
Betere wegontsluiting richting het noorden (Arnhem). Minder woning aanbouw als de infrastructuur daar niet op berekend is. Dit is nu ontstaan door hof van Holland uit de grond te stampen.
Stop eerst de enorme drugsoverlast van dealers, gebruikers, coffeeshops
Schone lucht
zo veel mogelijk autovrij maken van de hele stad
minder verstening, zowel openbaar als in tuinen
Minder autowegen en meer trams/ov/water/interactief, ecologisch groen
In mijn buurt zijn geen stoepen en de straatverlichting is zwak. �s Avonds een blokje om lopen is levensgevaarlijk
Openbaar vervoer voor iedereen bereikbaar
Onderhoud aan wegen en voetpaden
Minder verkeer, behalve bestemmingsverkeer
Veiligere fietsroutes naar de stad
Geen hoogbouw
In Nijmegen is dit aardig op orde vind ik
Minder verkeer

nogmaals geef ruimte aan initiatieven uit de buurt. Zoals vroeger een buurt vereniging of platform. Er zijn altijd mensen te vinden die voor buurt regisseur willen fungeren als ze maar hulp en ondersteuning krijgen. Dit moet projectmatig worden opgezet want er komt ook een financieel plaatje bij. door samenwerking met omliggende buurtverenigingen is veel meer mogelijk
Meer aanpak luchtvervuiling
Beperken of verbieden elektrische fietsen
Meer activiteiten ontmoeten mensen
fysieke en/of optische verbinding tussen de vele parken in Nijmegen.
Meer aandacht voor verkeersveiligheid vooral voor onze kinderen, voetgangers en fietsers
Overlast stress tegen gaan
bewoners meer stimuleren om meer groen te plaatsen in tuintjes
meer parkeergarages buiten het centrum, ten westen van de stationstunnel en aan de Graafseweg, bijvoorbeeld de spoorkuil.
Uitstoot van vervuilde lucht in Nijmegen tegengaan. Autoluw maken van stadsdelen en industrie serieus aanpakken bij vervuiling
Meer voorlichting en maatregelen betegeling tuinen tegengaan.
Minder houtkachels
Verbod op particuliere houtstook omdat dit op lokaal niveau vaak de meest vervuilende bron is en er de laatste tijd een toename is van het aantal houtkachels, pelletkachels, vuurkorven etc.
Sneller OV en meer bestaanszekerheid bijvoorbeeld meer sociale huurwoningen
Beter onderhoud van trottoirs, ik ben slechtziend en de slecht onderhouden trottoirs zijn een grote hinderpaal om zelfstandig op pad te gaan.
Vervuilende industrieën aanpakken.
Duidelijkheid voor wandelpaden en / of fietspaden
Een zwembad/sport combinatie zoals Bommel heeft
Minder stank industrie, openhaarden, minder palletkachels
Vooral schoonhouden en onderhoud aan de openbare ruimte
Fietsers weren van voetganger gebieden
Meer seniorenwoningen
De laatste jaren is het lawaai in ons gedeelte van de Hegdambroek (rond 17de straat) toegenomen. Mensen trekken zich steeds minder van elkaar aan. Nu willen ze ook nog de speeltuin weghalen. Stom stom stom. Daar zaten de drugdealers en die komen zeker terug als het een parkje wordt. Ik ga er zitten als er kinderen zijn, niet als er niets te beleven valt of als het onveilig voelt
aanpakken lawaaihufters (motoren, herrie-auto's)
Beter en sneller openbaar vervoer
Heel veel van deze punten zijn al aanwezig
1) Ik walg van de stank van de vuilverbranding in Weurt. 2) ik heb ook veel last van rook en wietlucht van de burens. Aandacht voor geuroverlast en een bewustwording van mensen die in de stad dicht bij elkaar wonen zou ik prettig vinden.
Veilige, leefbare omgeving

Snelle verdere ontwikkeling van groot eco-netwerk zoals Groene Corridor
vermindering van verkeer in de stad
Bovenstaande plekken worden plekken voor junks en daklozen. Klinkt mooi maar kijk nu maar eens in parken etc.
voorbereiden op klimaatverandering
Groene zones op de doorgaande wegen. Nu moet je stoppen bij elk stoplicht op doorgaande wegen zoals Anna, Graafseweg, Hatertseweg. Nu levert dit veel fijnstof op omdat bij elk stoplicht gestopt moet worden en weer opgetrokken.
Meer veiligheid en licht op de straten.
Minder stinkende scooters, brommers en andere vervoermiddelen op fossiele brandstof op de fietspaden en straten
Geen druk verkeer meer door de buurt
Snel, comfortabel en betrouwbaar openbaar vervoer waarmee ik overal in de stad kan komen. (Dus niet alleen van mijn wijk naar het centrum met hoge frequentie)
Geen lawaai van airconditioning of verwarmingen. School veroorzaakt veel lawaai.
Bereikbaarheid van de stad
snelheidsbeperkingen maatregelen waardoor en minder verkeershinder is, m.n. omstreeks de spitsuren.
Minder last van industrie
Betere luchtkwaliteit
Niet alles volbouwen, zowel die lelijke rijtjeswoning als die torenflats
Minder verkeer door de straat.
Groene straten zonder auto's zoals stedenbouwkundige Nanda Sluijsmans die ontwerpt
Verdwijnen van industriële vervuilers.
Praktijkruimte voor huisartsen in (nieuwe) wijken
Ambachtelijke winkels
Minder verkeer.
Betere straatverlichting
Een goede nachtrust, die veelal door studentenfeestjes verstoord word.
minder verkeer en bouwactiviteiten
eigenlijk is dit al (in aanleg) aanwezig in Nijmegen Noord
schone omgeving, bedrijven zetten nogal nonchalant vuil buiten, vooral papier staat ongebonden in straat en veroorzaakt veel vervuiling, kijk maar eens door de weeks in 1e walstraat daar staat iedere dag het papier ongebonden opgestapeld en veroorzaakt veel zwerfvuil.
Ik ben zeer tevreden over de inrichting en het woonplezier in Nijmegen!
verkeerslawaai (ZOAB) op de IJpenbroekweg en 50 km controle vanaf Takenhofplein Weijbroekweg/Spijkerhofweg
Minder alcohol, tabak en vetverkooppunten, ook minder horeca en terrassen, en dat zeker in de binnenstad
Minder geluidsoverlast thuis
Groene corridors om Nijmegen kriskras te doorkruisen te voet. Groene corridor aan de randen en buiten Nijmegen bereikbaar te voet

meer doordacht groen: Biodiversiteit m.n. struiken (zoals vroeger) in plaats van onverzorgd en vervuild onkruid
Luchtkwaliteit
Minder parkeerruimte voor de auto en meer autovrije straten.
verbieden van deelscooters en fietsen die overal her en der gedumpt en geparkeerd worden.
Absoluut geen sportplekken in de buurt vanwege overlast!
De gemeente doet zich voor als natuuranalfabeet. Dit moet veranderen. Ik woon aan een plas die zogenaamd een natuurbestemming heeft, maar massa's recreanten verstoren ongehinderd het vogelleven. De gemeente doet hier niets aan.
schone lucht
meer/betere zwembaden
Minder aanbod van ongezonde zaken: snackbars, coffeeshops, dealers, ongezond supermarktaanbod, elektrische fietsen (gewoon zelf fietsen zonder elektrische steun), minder festivals met alcohol- en drugsmisbruik en gehoorschade en ongelooflijk veel rotzooi achteraf).
Verkeer in de Geerkamp regulering
Minder verkeer
Meer controle op auto's, denk aan flitspalen en trajectcontroles. Mensen rijden roekeloos door de stad heen...
Veiligheid om s avonds buiten te kunnen zijn
Ik vind dat Nijmegen dit al heel goed heeft. Vooral in de buurt waar ik woon.
Door vergrijzing in de stad ruimte om samen te gaan wonen en elkaar te ontmoeten uitbreiden
Minder mensen. Waarom moeten we groeien en nog groter worden? Stel een maximum aantal inwoners vast.
Verbieden houtstook
Minder auto's schone lucht
Minder verkeerslawaaï
Schone lucht. Er is nu veel fijnstof door verkeer, vooral de A73 en haar toegangswegen. Snelheidsbeperking daar zou helpen.
Veiligheid auto - bewoner
Minder verkeer, meer schone lucht!
Meer plekken in de stad als bij het Goffertpark met de calisthenics-plek, die brengt mensen samen en nodigt uit tot bewegen in de buitenlucht.
Tegengaan verhuur tot studentenhuizen op plekken waar de overlast al groot is
geluidsoverlast van verkeer, industrie en vooral warmtepompen/airco's beperken
Is al perfect bij ons in de buurt
meer toezicht door politie (of eigen: aanwezigheid en bereikbaarheid van politie)
denk dat het in Nijmegen in het algemeen goed is. Ik kan niet overzien wat een groter belang heeft.
Minder auto's en vervuilende brommers en minder hout gestookte kachels
minder autoverkeer

Eigenlijk zijn alle genoemde punten al van toepassing in Nijmegen
Meer aandacht voor burenoverlast en toewijzing woningen wooncorporaties
Zwembad
Meer toezicht op hangjongeren en mensen die de order verstoren.
Nijmegen is al een heerlijke stad, waarin het prettig wonen is, met veel groen in de stad en directe omgeving (Hatertse vennen, de stuwwal)
Minder verkeerscoverlast in geluid en stank.
Verbeteren luchtkwaliteit
minder verkeer, uitstoot van stikstof, fietsstraten, geen woningen bijbouwen
Voldoende aanbod van zorg, winkels, voorzieningen
meer autovrije of autoluwe zones in de stad.
Minder grote industrie
een ruimer, goed bereikbaar gezondheidscentrum met voldoende parkeergelegenheid
meer aandacht voor luchtvervuiling
Meer winkels op loopafstand
Verbod op houtstook
Lokaal gezond voedsel zoals de verkoop van de Warmoes/ kraam aan de straat
Ook goede veilige speelgebieden voor honden
Schonere lucht door minder auto- en scooterverkeer
Minder auto's
geluidshinder grotere verkeerswegen beperken: APK voor motorfietsen invoeren
Hatert voldoet aan meest items
Schone lucht, ik heb CARA dus het stoppen met openhaarden juich ik zeer toe

Bijlage C: Achtergrondkenmerken respondenten

	%	Respondenten
Centrum	6%	77
Nijmegen-Oost	18%	219
Oud-West	7%	88
Nieuw-West	9%	114
Nijmegen-Midden	16%	194
Nijmegen-Zuid	14%	167
Lindholt	6%	78
Dukenburg	11%	134
Nijmegen-Noord	11%	135
Weet niet/anders	0,5%	6

	%	Respondenten
Jonger dan 20 jaar	0,1%	1
20 tot 40 jaar	13%	154
40 tot 65 jaar	48%	581
65 tot 80 jaar	36%	435
80 jaar of ouder	3%	37
Wil ik niet zeggen	0,3%	4

	%	Respondenten
Werkend	57%	692
Studerend	0,8%	10
Gepensioneerd	35%	417
Anders	7%	80
Wil ik niet zeggen	1%	13